মূল্যায়ন

কলা শিক্ষণৰ মূল্যায়নে শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সৃষ্টিশীল সামৰ্থ্য আৰু শৈল্পিক বিকাশৰ অধিগম আৰু পোষণত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। পৰম্পৰাগত বিষয়ৰ বিপৰীতে, কলা শিক্ষা মূল্যায়নে সৃষ্টিশীলতা, সমালোচনামূলক চিন্তা, কাৰিকৰী দক্ষতা, আৰু অভিব্যক্তিমূলক সামৰ্থ্যসহ বিভিন্ন দক্ষতাৰ মূল্যাংকনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে। এই মূল্যাংকনসমূহ কেৱল প্ৰগতি তথা পাৰদৰ্শিতা মাপাৰ বাবেই নহয়, অন্বেষণ, আত্মপ্ৰকাশ, আৰু কলাৰ বাবে গভীৰ শলাগক উৎসাহিত কৰাৰ বাবেও প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

মূল্যায়নৰ পদ্ধতিসমূহ

যিহেতু মূল্যায়ন প্ৰক্ৰিয়াবোৰ মুখ্যতঃ দক্ষতা-আধাৰিত, ই শিশুৱে দিয়া 'শুদ্ধ বা অশুদ্ধ উত্তৰ'ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহয়। সেয়েহে প্ৰশ্নকাকত আৰু লিখিত উত্তৰসম্বলিত 'পৰীক্ষা' ব্যৱস্থা গঠন নকৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ। ই কলা শিক্ষণ পাঠ্যক্ৰমত ব্যৱহৃত পদ্ধতিৰ উদ্দেশ্যক সম্পূৰ্ণৰূপে বিফল কৰিব। বিভিন্ন মূল্যায়ন পদ্ধতি যেনে পৰ্টফলিঅ', প্ৰদৰ্শন সমীক্ষা, প্ৰকল্প আধাৰিত মূল্যাংকন আৰু প্ৰতিফলিত স্ব-মূল্যায়নে এগৰাকী শিক্ষাৰ্থীৰ অনন্য শৈল্পিক যাত্ৰাত অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰদান কৰিব পাৰে।

0680CH22

নিম্নলিখিত পৃষ্ঠাবোৰে গঠনমূলক আৰু সংক্ষেপীয় উভয় মূল্যায়নৰ বাবে এটি বিন্যাসৰ পৰামৰ্শ দিয়ে। প্ৰতিটো স্তৰৰ মূল্যাংকন চিহ্নিত কৰাৰ বাবে এটি ৫-পইণ্ট মাপাংক উপদিষ্ট। ই শিক্ষক, অভিভাৱক আৰু শিক্ষাৰ্থীসকলক শিশুটো কেনেদৰে আগবাঢ়িছে সেই বিষয়ে স্পষ্টতা প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ সক্ষম কৰিব। তলৰ তালিকাখন ৫-পইণ্ট স্কেল চিহ্নিত কৰিবলৈ প্ৰসংগ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। প্ৰতিটো কাৰ্যকলাপৰ বাবে বিতং ভাৱে ৰুব্ৰিক বিকশিত কৰিব পৰা যায়।

পৰিমাণগত মূল্যায়ন (ৰুব্ৰিকৰ

© NCERT not to be republished

ওপৰত আধাৰিত নম্বৰ বা গ্ৰেড) আৰু গুণগত মূল্যায়ন (ৰুব্ৰিকত উল্লেখ নথকা শিশুৰ আচৰণ, আগ্ৰহ, প্ৰগতি আৰু অন্যান্য দিশৰ ওপৰত শিক্ষকৰ পৰ্যৱেক্ষণ) দুয়োটা একত্ৰিত কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ।

যদিও গঠনমূলক মূল্যায়ন প্ৰতিটো শ্ৰেণীৰ পৰ্যৱেক্ষণৰ ওপৰত আধাৰিত, সংক্ষেপীয় মূল্যায়নৰ বাবে গোটেই দিনটোই আৱশ্যক হয়। মূল্যায়নৰ প্ৰস্তুতিত স্থান, সামগ্ৰী, সঁজুলি আৰু অন্যান্য অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰী আদি সংগ্ৰহ আৰু ব্যৱস্থিত কৰা অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব পাৰে। শিক্ষাৰ্থীসকলে স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে যথাপ্ৰশ্ন নিৰ্দিষ্টস্থলীত উক্ত বিষয় নিৰ্মাণ কৰিব লাগিব।

শিক্ষাৰ্থীৰ শিক্ষণৰ স্তৰ	সাংখ্যিক মাপাঙ্ক	গ্ৰেড
প্ৰাৰম্ভ	১	E
বিকাশশীল	২	D
প্ৰতিশ্ৰুতিপূৰ্ণ	৩	C
দক্ষ	৪	B
উত্তম	৫	A

মূল্যাঙ্কনৰ চৰ্তবোৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পাঠ্যক্ৰম ৰূপৰেখা, ২০২৩-ৰ পাঠ্যক্ৰমৰ লক্ষ্য (Curricular Goals-CG) আৰু দক্ষতা সমূহৰ (Competencies-C)ৰ ওপৰত আধাৰিত। তথ্য-সূত্ৰৰ বাবে কিউআৰ কোডত উপলব্ধ

© NCERT not to be republished

গঠনমূলক মূল্যায়ন

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	দৃশ্য কলাত শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি1	C-১.১	দৈনন্দিন অভিজ্ঞতাৰ অভিব্যক্তি	১. তেওঁলোকৰ দৈনন্দিন পৰ্যৱেক্ষণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি শিল্পকৰ্ম সৃষ্টি কৰা।	১, ২, ৩		
			২. ৰং আৰু অনুভূতিৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।	২		
			৩. ৰংবোৰক মন আৰু আৱেগৰ সৈতে সংযোগ কৰা।	[illegible]2		
	C-১.২	সহযোগিতা আৰু দলীয় কাম	৪. প্ৰতিকৃতি তৈয়াৰ কৰোঁতে সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে সহযোগিতা কৰা।	৩		
			৫. শিল্পকৰ্ম নিৰ্মাণ আৰু প্ৰদৰ্শন কৰোঁতে ইজনে সিজনক সহায় কৰা।	সকলো		
চিজি২	C-২.১	বদ্ধমূল ধাৰনাৰ চিনাক্ত কৰণ	৬. প্ৰকৃতি চিত্ৰিত কৰিবলৈ ব্যৱহৃত প্ৰচলিত ৰূপবোৰ চিনাক্ত কৰা।	২, ৩		
			৭. মানুহৰ চিত্ৰায়নত লৈংগিক বদ্ধমূলতাক স্বীকৃতি দিয়ে।	৩		
	C-২.২	কল্পনা আৰু সৃজনশীলতা	৮. বস্তু, প্ৰকৃতি আৰু মানুহৰ সূক্ষ্ম বিৱৰণবোৰ নিবিড়ভাৱে পৰ্যবেক্ষণ কৰা।	১, ২, ৩		
			৯. সকলো লিংগ আৰু ৰূপৰ লোকক বিভিন্ন চৰিত্ৰত দেখুওৱা হৈছে।	৩		
			১০. কাগজৰ কাৰুশিল্প আৰু মোহৰৰ বাবে নিজা আৰ্হি, আৰু ডিজাইন সৃষ্টি কৰা।	৪, ৫		

© NCERT not to be republished

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	দৃশ্য কলাত শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি৩	C-৩.১	সামগ্ৰী, সঁজুলি আৰু কৌশলৰ ব্যৱহাৰ	১১. পেঞ্চিলৰ সৈতে পোহৰ আৰু ছাঁৰ সৃষ্টি।	১,২		
			১২. দৈনন্দিন বস্তুৰ অঙ্কনত স্বদৃষ্টিভংগী প্ৰয়োগ কৰা।	১		
			১৩. যিকোনো বাছনি কৰা মাধ্যমৰ সৈতে ৰঙৰ আভা আৰু ছাঁ সৃষ্টি কৰা।	২		
			১৪. শিল্পকৰ্মৰ বাবে বিভিন্ন সামগ্ৰী আৰু পৃষ্ঠৰ সৈতে পৰীক্ষণ।	২		
			১৫. নিজা ডাকটিকট আৰু মোহৰ ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰিণ্ট সৃষ্টি কৰা।	৫		
	C-৩.২	প্ৰস্তুতিৰ পৰা উপস্থাপনলৈ কাৰ্য প্ৰণালী	১৬. ফ্লিপবুক, কাগজৰ কাৰুশিল্প তৈয়াৰ কৰোঁতে বা প্ৰাকৃতিক ৰং প্ৰস্তুত কৰোঁতে ক্ৰমিক পদক্ষেপ অনুসৰণ কৰা।	১,২,৪		
			১৭. চিন্তনৰ পৰিৱৰ্তন আৰু মোহৰ বনোৱাৰ সময়ত পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰা।	৫		
চিজি৪	C-৪.১ আৰু C-৪.২	স্থানীয় আৰু আঞ্চলিক কলাৰ জ্ঞান, আৰু শিল্পী	১৮. বুদ্ধৰ মুখমণ্ডলৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ বিভিন্ন শৈলীত তুলনা কৰা।	৩		
			১৯. পৰম্পৰাগতভাৱে ব্যৱহৃত সামগ্ৰী, সঁজুলি আৰু পৃষ্ঠবোৰ বৰ্ণনা কৰা।	২		
			২০. শিল্পীসকলৰ নাম, কলা পৰম্পৰা স্মৰণ আৰু তেওঁলোকৰ অৱদানৰ বৰ্ণনা।	সকলো		
দৃশ্য কলাত মুঠ মধ্য-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						
দৃশ্য কলাত মুঠ অন্তিম-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						

© NCERT not to be republished

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	সংগীত শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি1	C-১.১	দৈনন্দিন অভিজ্ঞতাৰ অভিব্যক্তি	১. আৱেগবোৰ (উদাহৰণ স্বৰূপে চিন্তা, ভয়, আশ্চৰ্য্য, আনন্দ, খং আদিৰ সৈতে সম্পৰ্কিত অনুভূতি) কণ্ঠ স্বৰ আৰু শৰীৰৰ অংগ বাদন কৰি বৰ্ণনা কৰা।	৬		
			২. বিভিন্ন আৱেগ প্ৰকাশ কৰা গানবোৰ চিনাক্ত কৰে আৰু কাৰণটো বৰ্ণনা কৰা।	৬		
			৩. স্বৰ, লয়, তাল আৰু আৱেগৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।	৬		
	C-১.২	সহযোগিতা আৰু দলীয় কাম	৪. এটা সৰল স্ক্ৰিপ্ট সৃষ্টি কৰিবলৈ সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে সহযোগিতা কৰা, আৰু সংগীতৰ উপাদান আৰু শিকা গানবোৰ ব্যৱহাৰ কৰি দৃশ্যটো প্ৰকাশ কৰাৰ চেষ্টা কৰা।	৬		
			৫. গানৰ সৈতে বিভিন্ন আৱেগৰ বাবে এটা বিষয়যুক্ত গানৰ প্লেলিষ্ট সৃষ্টি কৰা।	৬, ৭		
চিজি২	চি-২.১	বদ্ধমূল ধাৰণাৰ চিনাক্ত কৰণ	৬. সংগীতত বদ্ধমূল ধাৰণাৰ উদাহৰণ দিয়ে।	১০		
			৭. দেশৰ সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্য উদযাপন কৰিবলৈ গীত আলোচনা কৰা আৰু গোৱা।	১০		
			৮. তেওঁলোকক ব্যক্তিগতভাৱে অনুপ্ৰেৰিত কৰাত সহায় কৰা গীতবোৰ আলোচনা কৰা।	১১		
	চি-২.২	কল্পনা আৰু সৃজনশীলতা	৯. এটা বিষয়ৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি সৰল গীত লিখিবলৈ চেষ্টা কৰা ।	১০		
			১০. যিকোনো গানত মুখ্য অনুভূতি চিনাক্ত কৰা আৰু কাৰণবোৰ আলোচনা কৰা।	১০		
			১১. সৰল বাদ্যযন্ত্ৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে কাম কৰা আৰু ইয়াক এটা গোটত একেলগে প্ৰদৰ্শন কৰা।	৭		

© NCERT not to be republished

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	সংগীত শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি৩	C-৩.১	সামগ্ৰী, সঁজুলি আৰু কৌশলৰ ব্যৱহাৰ	১২. কাঠ, ধাতু, তাঁৰ আৰু মাটিৰ সামগ্ৰীৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি বাদ্যযন্ত্ৰ চিনাক্ত কৰা আৰু যথা সম্ভৱ নিৰ্মাণ কৰা।	৭		
			১৩. (সুৰ আৰু তাল)ৰ উপযোগিতা ওপৰত আধাৰ কৰি শ্ৰেণীকোঠাত সৃষ্টি কৰা বা উপলব্ধ বাদ্যযন্ত্ৰবোৰ শ্ৰেণীবদ্ধ কৰা।	৭		
			১৪. প্ৰদান কৰা বেকিং ট্ৰেকৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ প্ৰয়াস আৰু শিকা গানবোৰ গোৱা।	৯		
	C-৩.২	প্ৰস্তুতিৰ পৰা উপস্থাপনলৈ কাৰ্য প্ৰক্ৰিয়া	১৫. বিভিন্ন ধৰ্মীয় পৰম্পৰাৰ পৰা শিকা গানবোৰ পৰিৱেশন কৰা।	৯		
			১৬. সমগ্ৰ ভাৰতৰ পৰা স্থানীয় গীত বা গান বাছনি কৰিবলৈ সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে কাম কৰা।	৯		
			১৭. চয়ন বৰ্ণিত কৰি পৰিচয়ৰ সৈতে দৰ্শকক গীত উপস্থাপন কৰা।	৯		
চিজি৪	C-৪.১ আৰু C-৪.২	স্থানীয় আৰু আঞ্চলিক কলাৰ জ্ঞান, আৰু শিল্পী	১৮. উত্তৰ আৰু দক্ষিণ ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় সংগীতৰ মাজৰ পাৰ্থক্য চিনাক্ত কৰা।	৮		
			১৯. কৰ্ণাটিক আৰু হিন্দুস্তানী শাস্ত্ৰীয় সংগীত গাবলৈ চেষ্টা কৰা।	৮		
			২০. স্থানীয় বা ৰাষ্ট্ৰীয় শিল্পীসকলৰ নাম স্মৰণ, আৰু তেওঁলোকৰ অৱদান বৰ্ণনা কৰা।	৮		
সংগীতৰ মুঠ মধ্য-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						
সংগীতৰ মুঠ অন্তিম-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						

© NCERT not to be republished

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	নৃত্য তথা আৰু চলন শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফলাফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি1	C-১.১	দৈনন্দিন অভিজ্ঞতাৰ অভিব্যক্তি	১. দৈনন্দিন জীৱনত শৰীৰৰ চলন প্ৰদৰ্শন কৰে।	১২		
			২. দৈনন্দিন কাৰ্য্য বোৰ দেখুৱাবলৈ তাল আৰু ভঙ্গীৰ একত্ৰী কৰা।	১২		
			৩. তেওঁলোকৰ চতুৰ্দিশৰ নৃত্যৰ ৰূপ চিনাক্ত কৰা।	১৪		
	C-১.২	সহযোগিতা আৰু দলীয় কাম	৪. চলনৰ ক্ৰমবোৰ নিৰ্দেশনা কৰিবলৈ সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে সহযোগিতা কৰা।	১২		
			৫. চলন আৰু তালৰ সৈতে বিভিন্ন জ্যামিতিক আকৃতি সৃষ্টি কৰা।	১৩		
চিজি২	C-২.১	বদ্ধমূল ধাৰণা চিনাক্ত কৰা	৬. নৃত্যত প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা লৈংগিক বদ্ধমূল ধাৰণাক বৰ্ণনা কৰা।	১৩		
			৭. সকলো ধৰণৰ নৃত্য আৰু চলন চেষ্টা কৰাৰ বাবে মুক্ততা প্ৰদৰ্শন কৰা।	১৩		
			৮. নৃত্যত বাধা ভঙ্গ কৰাৰ ওপৰত আধাৰিত এটা প্ৰকল্প উপস্থাপন কৰা।	১৩		
	C-২.২	কল্পনা আৰু সৃজনশীলতা	৯. সৰল বাৰ্তা আৰু বাক্য সৃষ্টি কৰিবলৈহস্তমূদ্ৰা ব্যৱহাৰ কৰা ।	১২		
			১০. নৃত্যৰ ভঙ্গীত বিভিন্ন জ্যামিতিক আকৃতি কল্পনা কৰা।	১৩		
			১১. নৃত্যৰ বাবে ডিজাইন, প্ৰপ আৰু অলঙ্কাৰ নিৰ্মাণ কৰা।	১৪		

© NCERT not to be republished

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	নৃত্য তথা আৰু চলন শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফলাফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি৩	C-৩.১	সামগ্ৰী, সঁজুলি আৰু কৌশলৰ ব্যৱহাৰ	১২. মেৰুদণ্ডৰ বেঁকা ব্যৱহাৰ কৰি শৰীৰৰ ভঙ্গী প্ৰদৰ্শন কৰে।	১২		
			১৩. আৱেগৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি মুখৰ অভিব্যক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে নৱৰাস।	১২		
			১৪. প্ৰপ, প্ৰৱেশ আৰু প্ৰস্থানৰ বাবে প্ৰদৰ্শন স্থান চিনাক্ত কৰে।	১৩		
			১৫. নৃত্যৰ ৰূপবোৰত চলাচল, ভঙ্গী আৰু ভঙ্গীত সাদৃশ্য চিনাক্ত কৰে।	১৪		
	C-৩.২	প্ৰস্তুতিৰ পৰা উপস্থাপনলৈ কাৰ্য প্ৰক্ৰিয়া	১৬. নৃত্য প্ৰদৰ্শনৰ বাবে বাদ্যযন্ত্ৰ, চলাচল আৰু প্ৰপএকত্ৰিত কৰে।	১৪		
			১৭. এটা সৰল প্ৰস্তুত কৰে নাটিয়া এটা প্ৰদত্ত থীমৰ বাবে স্ক্ৰিপ্ট।	১৪		
			১৮. অনুশীলন আৰু উপহাৰ মুদ্ৰাস, সংগীতৰ সৈতে চলাচল আৰু মুখৰ অভিব্যক্তি।	১৪		
চিজি৪	C-৪.১ আৰু C-৪.২	স্থানীয় আৰু আঞ্চলিক কলাৰ জ্ঞান, আৰু শিল্পী	১৯. সমগ্ৰ ভাৰতৰ পৰা কেইটামান শাস্ত্ৰীয় নৃত্যৰ নাম দিয়া হৈছে ।	১২		
			২০. বিভিন্ন লোক নৃত্যত লৈংগিক নিয়ম বিশ্লেষণ কৰা ।	১৩		
			২১. বিভিন্ন ভাৰতীয় ৰাজ্যৰ নৃত্য ধৰণৰ তুলনা কৰা।	১৫		
নৃত্যত মুঠ মধ্য-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						
নৃত্যত মুঠ অন্তিম-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						

© NCERT not to be republished

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	থিয়েটাৰ শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি1	C-১.১	দৈনন্দিন অভিজ্ঞতাৰ অভিব্যক্তি	১. তেওঁলোকৰ ধাৰণা আৰু আৱেগ প্ৰকাশ কৰিবলৈ নতুন শব্দ বিচাৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব।	১৬, ১৭		
			২. তেওঁলোকৰ দৈনন্দিন জীৱনত বিবাদ থকা পৰিস্থিতিবোৰ চিনাক্ত কৰিব।	১৬, ১৭		
			৩. তেওঁলোকৰ দৈনন্দিন অভিজ্ঞতাৰ সৈতে *নৱৰসৰ* সংযোগ কৰা।	১৬		
	C-১.২	সহযোগিতা আৰু দলীয় কাম	৪. এটি প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে সহযোগিতা কৰা।	১৭, ১৯		
			৫. দুটা বা ততোধিক চৰিত্ৰৰ সৈতে পুতলা প্ৰদৰ্শনী কৰা।	১৯, ২০		
চিজি২	C-২.১	বদ্ধমূল ধাৰণা চিনাক্ত কৰা	৬. কাহিনী এটাত চৰিত্ৰবোৰৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যবোৰ চিনাক্ত কৰা।	১৭		
			৭. সকলো লিংগৰ চৰিত্ৰৰ বাবে পোছাক আৰু মুখ-সজ্জা পৰিকল্পনা কৰা।	১৭		
	C-২.২	কল্পনা আৰু সৃজনশীলতাপপ	৮. প্ৰসঙ্গ, দৃশ্য আৰু চৰিত্ৰবোৰৰ সূক্ষ্ম বিৱৰণ কল্পনা কৰা।	১৭		
			৯. প্ৰসঙ্গ আৰু সৰল কাহিনীবোৰ কল্পনা আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰতি সঁহাৰি দিয়ে।	১৬		
			১০. স্থানীয় সংস্কৃতি আৰু ব্যক্তিৰ স্বয়ং আৱেগ আধাৰিত মুখা নিৰ্মাণ কৰা।	১৬		

© NCERT not to be republished

CG	C	সাধাৰণ চৰ্ত	থিয়েটাৰ শিক্ষণৰ নিৰ্দিষ্ট ফল	অধ্যায়	শিক্ষক	স্বয়ম
চিজি৩	C-৩.১	সামগ্ৰী, সঁজুলি আৰু কৌশলৰ ব্যৱহাৰ	১১. বিভিন্ন ধৰণৰ পুতলা নিৰ্মাণ কৰা (আঙুলি, মোজা, লাঠি আৰু ছাঁৰ সহায়ত)।	১৯		
			১২. পোছাক, মুখসজ্জা আৰু মঞ্চ ৰচনা কৰা আৰু সেইবোৰ প্ৰযোজনা এটাৰ বাবে সংযোগ কৰা।	১৭, ১৯, ২০		
			১৩. কাগজ আৰু ডাঠ বকলা ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ মুখা সৃষ্টি কৰা।	১৬		
			১৪. চৰিত্ৰবোৰৰ বাবে কণ্ঠস্বৰ পৰিৱৰ্তন ৰ সৈতে পৰীক্ষা।	১৯		
			১৫. মুখৰ অভিব্যক্তি, কণ্ঠ স্বৰ আৰু ক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে আৱেগ প্ৰকাশ কৰে।	১৬		
	C-৩.২	প্ৰস্তুতিৰ পৰা উপস্থাপনলৈ কাৰ্য পদ্ধতি	১৬. কাহিনীবোৰ সংলাপ, আৰু কথোপকথনলৈ সম্পাদনা আৰু সংশোধন কৰা।	১৭, ১৯ ,২০		
			১৭. এটি কাহিনী আৰম্ভণি, মধ্য আৰু সমাপ্তিযুক্ত হিচাপে নিৰ্মাণ কৰা।	১৭, ১৯, ২০		
			১৮. চলন আৰু সংলাপ প্ৰদানৰ অভ্যাস কৰা।	১৯, ২০		
			১৯. দৰ্শকৰ বাবে এটা সম্পূৰ্ণ অনুষ্ঠান উপস্থাপন কৰা।	১৯, ২০		
চিজি৪	C-৪.১ আৰু C-৪.২	স্থানীয় আৰু আঞ্চলিক কলাৰ জ্ঞান, আৰু শিল্পী	২০. কাহিনী আৰু পোছাকৰ প্ৰকাৰৰ পাৰ্থক্য চিনাক্ত কৰা।	১৮, ১৯		
			২১. জনপ্ৰিয় থিয়েটাৰ কোম্পানীবোৰৰ নাম স্মৰণ।	১৮		
			২২. বৰ্তমানৰ থিয়েটাৰক কোম্পানীৰ থিয়েটাৰ আৰু পৰম্পৰাগত পুতলা নাচৰ সৈতে তুলনা।	১৮, ১৯		
থিয়েটাৰত মুঠ মধ্য-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						
থিয়েটাৰত মুঠ অন্তিম-ম্যাদী গঠনমূলক মূল্যায়ন						

© NCERT not to be republished

সংক্ষেপীয় মূল্যায়ন

দৃশ্য কলা	সংক্ষেপীয় মূল্যায়নৰ উদাহৰণ	মূল্যায়নৰ চৰ্ত
ব্যক্তি	• চিলা এখন তোমাৰ বাবে কি? • তুমি বিচৰা যিকোনো আকৃতি (সাধাৰণ বা ভিন্ন)ত চিলা এখন আকাৰ দিয়া। • চিলা বনাবলৈ তোমাৰ চৌদিশৰ পৰা সামগ্ৰী বাছনি কৰা। • ইয়াত তুমি ভালপোৱা ছবি আঁকা, ৰং কৰা বা কোলাজ কৰা। • এডাল তাঁৰ সংলগ্ন কৰা যাতে ই বতাহত ওলমিব বা উৰিব পাৰে।	দৈনন্দিন অভিজ্ঞতাৰ ব্যক্তিগত অভিব্যক্তি। কল্পনা আৰু সৃজনশীলতা। তেওঁলোকৰ ধাৰণাটোৰ বাবে উপযুক্ত সামগ্ৰী বাছনি কৰা। উপযুক্ত কৌশল আৰু সমস্যা সমাধান প্ৰয়োগ কৰিব। উপস্থাপন।
গোট (৩ – ৪)	• উপযুক্ত স্থান এটা চিনাক্ত কৰা আৰু তোমাৰ সকলো চিলা একেলগে প্ৰদৰ্শন কৰা। • তোমাৰ বন্ধুবৰ্গক তোমাৰ চিলাখন প্ৰদৰ্শনীত চিনাক্ত কৰিবলৈ আৰু ইয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ কোৱা।	সহযোগিতা আৰু দলীয় কাম। বিমৰ্ষাত্মক চিন্তা।
সংগীত	**সংক্ষেপীয় মূল্যায়নৰ উদাহৰণ**	**মূল্যায়নৰ চৰ্ত**
ব্যক্তি	• গীত এটি বজোৱা হ'ব আৰু শিক্ষাৰ্থীয়ে মুখ্য আৱেগটো চিনাক্ত কৰিব। • বজোৱা গীতটোত স্বৰ, লয়, গীত আৰু বাদ্যযন্ত্ৰই কেনেদৰে মুখ্য আৱেগ প্ৰকাশ কৰাত সহায় কৰে আলোচনা কৰা। • গীতটোত তাল চক্ৰ চিনাক্ত কৰা আৰু শৰীৰৰ অঙ্গবাদন ব্যৱহাৰ কৰি এটা সৰল ছন্দৰ আৰ্হি সৃষ্টি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰক।	বিভিন্ন ৰস বা আৱেগৰ জ্ঞান । সংগীতৰ উপাদান আৰু আৱেগৰ মাজত সম্পৰ্ক। পদাঘাত কৰা বা হাততালি ব্যৱহাৰ কৰি তাল ৰাখা । সৰল তালৰ আৰ্হি সৃষ্টি কৰিব।
গোট (৩ – ৪)	• শিক্ষাৰ্থীসকলে এটা কাহিনী বাছনি কৰিব আৰু বৰ্ণনাটো প্ৰাণৱন্ত কৰি ৰাখিবলৈ গীত ব্যৱহাৰ কৰে।	সংগীতৰ ৰচনা বাছনিত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰিব। দৰ্শকৰ সন্মুখত চূড়ান্ত প্ৰদৰ্শন উপস্থাপন কৰে।
নৃত্য	**সংক্ষেপীয় মূল্যায়নৰ উদাহৰণ**	**মূল্যায়নৰ চৰ্ত**
ব্যক্তি	• এটা আৱেগ দেখুৱাওক আৰু ইয়াৰ সৈতে মিলা সোৱাদ নাম। • দুই বা তিনিটা দেখুৱাওক হস্তাচ দিয়া হৈছে। • এটা কল্পনাশীল সৃষ্টি কৰক তেতিয়ালৈকে। • প্ৰকল্পৰ কাম।	চলনৰ বাবে শৰীৰৰ কল্পনাশীল ব্যৱহাৰ। মেৰুদণ্ডৰ বক্ৰ ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰদৰ্শন। ছন্দময় পদাঘাত। বাহু আৰু ভৰিৰ সমলয় ।
গোট (৩ – ৪)	• নৃত্য আৰু তালৰ ক্ৰম বাক্যাংশ। • হস্তৰ সৈতে কথা পাতা বা যোগাযোগ কৰা।	গ্ৰুপৰ সৈতে তাল মিলাব। নৃত্য-নিৰ্দেশনা চেষ্টা কৰোঁতে সহযোগিতা কৰিব।

© NCERT not to be republished

থিয়েটাৰ	সংক্ষেপীয় মূল্যায়নৰ উদাহৰণ	মূল্যায়নৰ চৰ্ত
ব্যক্তি	• শিক্ষকে এটা আৱেগ বা ৰস দিব। • এটা নামৰ সৈতে চৰিত্ৰ এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ শিশু। • সেই আৱেগত সেই চৰিত্ৰটোৰ দুটা পৰিস্থিতি বৰ্ণনা কৰা বা লিখা। • পোছাক নিৰ্মাণ কৰা আৰু একেটা চৰিত্ৰৰ বাবে মুখ সজ্জা কৰা।	আৱেগ তথা ৰসৰ জ্ঞান । ইয়াৰ সৈতে সম্পৰ্কিত আৰু জীৱনত ইয়াৰ প্ৰয়োগ বুজি পোৱা। ইয়াক উপস্থাপন কৰাৰ আত্মবিশ্বাস (মৌখিক বা লিখিত)।
গোট (৩–৪)	• স্পষ্ট আৰম্ভণি-মধ্য-সমাপ্তিৰ সৈতে বাৰ্তালাপ সহ এটা সৰল কাহিনী লিখা। • সেই কাহিনীটোত দুটা চৰিত্ৰক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ মুখা বনোৱা।	স্বতঃস্ফূৰ্ততা আৰু সমস্যা সমাধান। দলবদ্ধ কাম আৰু নেতৃত্ব। স্ক্ৰিপ্ট আৰু মুখা বুজি পায়।

মধ্যম্যাদী নম্বৰ	গঠনমূলক মুঠ নম্বৰ	সংক্ষেপীয় মূল্যায়ন নম্বৰ	মুঠ
দৃশ্য কলা			
সংগীত			
নৃত্য			
থিয়েটাৰ			
মুঠ কলা শিক্ষা			
শিক্ষাৰ্থীৰ ক্ষমতা ওপৰত মন্তব্য			
উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰসমূহৰ ওপৰত মন্তব্য			

সমাপ্তি ম্যাদৰ নম্বৰ	গঠনমূলক মুঠ নম্বৰ	সংক্ষেপীয় মূল্যায়ন নম্বৰ	মুঠ
দৃশ্য কলা			
সংগীত			
নৃত্য			
থিয়েটাৰ			
কলা শিক্ষা মুঠ			
শিক্ষাৰ্থীৰ ক্ষমতা ওপৰত মন্তব্য			
উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰসমূহৰ ওপৰত মন্তব্য			

© NCERT not to be republished